

УДК: 378.147: 81'25-051

Н.В. Давидова, Г.Г. Декусар

Н.В. Давыдова, А.Г. Декусар

N.V. Davydova, G.G. Dekusar

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
Днепропетровский государственный университет внутренних дел
Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

**ОПАНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ У
ФОРМАТІ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ПРИ ВИКЛАДАННІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
НЕЛІНГВІСТИЧНОГО ПРОФІЛЮ
ОВЛАДЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫМИ МЕТОДАМИ И
ТЕХНОЛОГИЯМИ В ФОРМАТЕ КОМПЛЕКСНОГО ПОДХОДА ПРИ
ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ
ЗАВЕДЕНИЯХ НЕЛИНГВИСТИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ
MASTERING OF INNOVATIVE METHODS AND TECHNOLOGIES
WITHIN COMPLEX APPROACH WHEN TEACHING A FOREIGN
LANGUAGE AT HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS
OF NON-LINGUISTIC PROFILE**

У статті визначені поняття «інновація» та «інноваційні методи викладання», представлена узагальнююча характеристика інноваційних методів та технологій викладання іноземної мови у вищому закладі освіти немовного профілю. Зроблено акцент на необхідності впровадження комплексного підходу при використанні інноваційних методів викладання. Доведено ефективність використання новітніх технологій викладання іноземної мови у процесі навчання. Визначені особливості сучасної методики викладання іноземних мов, яка пропонує широкий вибір концепцій навчання, методів та технологій – як традиційних, так і новаторських. Запропоновано віддати перевагу тим або іншим методам в залежності від цілей навчання, контингенту студентів, тривалості та інтенсивності навчального курсу. Авторами статті проведено ретельний аналіз сучасних досліджень та публікацій щодо питання

впровадження інноваційних підходів викладання іноземної мови у вищій школі та визначено актуальність дослідницьких завдань, які вимагають суттєвих змін в освітній системі. У статті вказується на необхідність оптимального співвідношення традицій та інновацій, комплексне поєднання різноманітних технологій та методів викладання іноземної мови, що вимагає використання комплексного підходу.

Метою статті є обґрунтування доцільності використання комплексного підходу при запровадженні інноваційних методів та технологій викладання іноземних мов у вищих закладах освіти немовного профілю.

Ключові слова: інноваційні методи та технології викладання, комплексний підхід, технологія веб-квестів, кейс-технології, технологія бінарних занять, метод проєктів, платформа Moodle.

The article defines the concepts of "innovation" and "innovative teaching methods", provides a generalized characteristic of innovative methods and technologies of teaching a foreign language at a higher education institution of the non-linguistic profile. The emphasis is given on the necessity of implementing an integrated approach when applying the innovative teaching methods. The efficiency of using the newest technologies of teaching a foreign language in the learning process has been proved. The features of modern teaching methods of foreign languages are defined, which offers a wide range of teaching concepts, methods and technologies - both traditional and innovative. It is suggested to give preference to one or another method depending on the purpose of studying, the student contingent, the duration and intensity of the training course. The authors of the article carried out a thorough analysis of contemporary research and publications regarding the problem of innovative approaches involved in teaching foreign languages at a higher school and identified the relevance of research tasks that require significant changes in the educational system. The article points to the need for an optimal balance of traditions and innovations, a comprehensive combination of various technologies and methods of teaching a foreign language, which requires the use of an integrated approach.

The purpose of the article is to justify the expediency of using an integrated approach in applying the innovative methods and technologies of teaching foreign languages at higher education institutions of the non-formal profile.

Key words: innovative methods and teaching technologies, complex approach, web quest technology, case technology, technology of binary lessons, project method, Moodle platform.

В статье определены понятия «инновация» и «инновационные методы преподавания», представлена обобщающая характеристика инновационных методов и технологий преподавания иностранного языка в высшем учебном заведении неязыкового профиля. Сделан акцент на необходимости внедрения комплексного подхода при использовании инновационных методов преподавания. Доказана эффективность использования новейших технологий преподавания иностранного языка в процессе обучения. Определены особенности современной

методики преподавания иностранных языков, которая предлагает широкий выбор концепций обучения, методов и технологий - как традиционных, так и новаторских. Предложено отдать предпочтение тем или иным методам в зависимости от целей обучения, контингента студентов, продолжительности и интенсивности учебного курса. Авторами статьи проведен тщательный анализ современных исследований и публикаций по вопросу внедрения инновационных подходов преподавания иностранного языка в высшей школе и определены актуальность исследовательских задач, которые требуют существенных изменений в образовательной системе. В статье указывается на необходимость оптимального соотношения традиций и инноваций, комплексное сочетание различных технологий и методов преподавания иностранного языка, что требует использования комплексного подхода.

Целью статьи является обоснование целесообразности использования комплексного подхода при внедрении инновационных методов и технологий преподавания иностранных языков в высших учебных заведениях неязыкового профиля.

Ключевые слова: инновационные методы и технологии преподавания, комплексный подход, технология веб-квестов, кейс-технологии, технология бинарных занятий, метод проектов, платформа Moodle.

Постановка проблеми. Мінливі реалії сучасного світу вимагають таких же змін в освітніх системах. Тому тема інновацій стає важливою для всієї системи освіти, що зокрема відноситься і до методів викладання іноземної мови. Нажаль, система освіти на даному етапі займає «наздоганяючу позицію» по відношенню до економіки, техніки, технологій, хоча освіта повинна прогнозувати майбутню діяльність спеціаліста та підготувати його до цієї діяльності [5]. Сучасна методика викладання іноземних мов пропонує нам широкий вибір концепцій навчання, методів та технологій – як традиційних так і новаторських. Розробники навчальних програм та педагоги віддають перевагу тим або іншим методам в залежності від цілей навчання, контингенту студентів, тривалості та інтенсивності навчального курсу та інших умов. При цьому кожен із методів навчання має свої переваги та недоліки, а успішність їх використання залежить від конкретних цілей та умов навчання. Потрібне оптимальне співвідношення традицій та інновацій, комплексне поєднання різноманітних технологій та методів викладання іноземної мови і для цього виникає необхідність використання комплексного підходу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що питання впровадження інноваційних підходів у вищій школі активно досліджуються закордонними та вітчизняними вченими: В. Андрущенко, М. Артюшиною, Ю. Бистровою, І. Дичківською, В. Кременем, А. Кузьмінським, В. Луговим, В. Морозовим, Г. Романовою, П. Саухом, Т. Туркот, О. Фатхутдіною, Д. Чернілевським та іншими. Інноваційні зміни у вивченні та викладанні іноземної мови студентам вищих навчальних закладів розглядаються у працях українських науковців А. Біліченко, Л. Вікторової, Г. Корсуна, Ю. Полікарпової, О. Пономарьової, Ю. Руднік, Л. Шевчук та інших. Окремі аспекти застосування інноваційних методів навчання іноземним мовам досліджувались А. Біліченко (особливості використання окремих інноваційних методів навчання при вивченні іноземної мови), А. Верзіною (можливості використання інноваційних методів оволодіння іноземною мовою для спеціальних цілей), О. Заболотною (особливості впровадження інноваційних технологій викладання іноземних мов в умовах інтернаціоналізації освітнього простору), Г. Корсуном (можливості підвищення якості викладання англійської мови, спираючись на досвід країн Європейського Союзу) та іншими.

Проте і на сьогодні питання комплексного підходу при запровадженні інноваційних методів та технологій викладання іноземних мов у вищих закладах освіти залишаються недостатньо дослідженими.

Мета статті – обґрунтування доцільності використання комплексного підходу при запровадженні інноваційних методів та технологій викладання іноземних мов у вищих закладах освіти немовного профілю.

Виклад основного матеріалу. В останні роки значно зросла роль іноземної мови як засобу комунікації, що слід враховувати при вивченні мови. Специфіка іноземної мови полягає в тому, що ми навчаємо не основам наук, а навичкам та вмінням, і для цього необхідна достатня мовна практика. Мета вивчення мови – це не тільки познайомити студентів з системою іноземної мови, але, перш за все, навчити користуватися мовою як засобом спілкування. Відповідно, і вся структура занять, і методи, що використовуються, повинні

відповідати реальній ситуації спілкування, а навчання повинно проходити в умовах взаємодії студентів. Засобами досягнення предметних та мегапредметних результатів, а також особистісних результатів студентів виступають освітні технології. Система роботи викладача по забезпеченню результатів викладання іноземної мови обов'язково повинна включати реалізацію наступних технологій: технологію комунікативного навчання, технологію розуміння комунікативного смислу тексту, ігрові технології, технології навчання у співпраці, проектні технології, тощо. Поняття «технологія» запозичене зі сфери виробництва. «Під технологією треба розуміти сукупність та послідовність методів та процесів перетворення базових матеріалів, що дозволяє отримати продукцію із заданими параметрами» [8, с. 15]. Під технологіями викладання іноземної мови у вищому навчальному закладі немовного профілю слід розуміти засіб планування та здійснення мовної підготовки спеціаліста для ефективної трудової діяльності. Термін «інновація» походить з латинського слова «novus» – новий чи англійського «innovation» – нововведення. Іншими словами, в інноваційних технологіях повинні використовуватися досягнення науки, техніки, економіки. Аналіз наявної наукової літератури дозволяє визначити поняття «інновація» щодо процесу навчання іноземній мові як: використання іноземного досвіду та його екстраполяція на українське освітнє середовище; використання традиційних науково обґрунтованих методик минулого в сучасних умовах; створення абсолютно нових педагогічних технологій навчання [8].

Інноваційні технології викладання іноземної мови спираються на теоретичний базис, як і будь яка галузь дослідження. Автори пропонують взяти основні теоретичні постулати системного підходу як основополагаючі:

1) виявлення залежності кожного елемента від його місця і функцій в системі, враховуючи, що властивості цілого невзводні до суми властивостей його елементів.[1]

- 2) аналіз того, наскільки поведінка системи обумовлена як особливостями її окремих елементів, так і властивостями його структур. Іншими словами взаємодія усіх елементів [1];
- 3) дослідження механізму взаємозалежності [1];
- 4) дослідження характеру ієрархічності системи [1];
- 5) забезпечення багатоаспектного охоплення системи [1];
- 6) аналіз динамізму системи [1];
- 7) порівнювальна характеристики систем [1];

Бажано зупинитися на дослідженні характеру ієрархічності системи. В нашому випадку – підпорядкування елементів низького рівня елементам вищого. Можна відокремити для розгляду 3 аспекти (граматичний, фонетичний та лексичний), які вивчаються як підсистеми. Граматичний та лексичний аспекти вивчаються як підсистеми більш високого рівня ніж фонетичний. В той же час їх взаємопов'язане функціонування нерозривне з 4 видами мовленнєвої діяльності (усним мовленням, аудіюванням, читанням і письмом), які можна розглядати як підсистеми іншомовної комунікації.

Оскільки ми будемо вживати терміни метод, методика, прийом, підхід, системний підхід, вважаємо за потрібне, нагадати їх визначення.

Методика – сукупність методів навчання, практичне виконання [7].

Метод – процес взаємодії між тим, хто навчає і тим, хто навчається, в наслідку якого, відбувається передача та опанування знань, вмінь та навичок, які передбаченні змістом навчання [7].

Прийом – спосіб виконання. Підхід – сукупність прийомів [7].

Системний підхід – напрямок наукового пізнання, основою якого є вивчення об'єкту як системи взаємопов'язаних елементів цілісного комплексу [3].

Розглянувши роботи прихильників системного підходу в навчанні іноземній мові, доцільно виявити базові принципи:

- 1) принцип опори на рідну мову;
- 2) введення, семантизація та тренування лексичного матеріалу відбувається на базі раніше вивченого;

- 3) опанування норм сполучення слів в реченні надає можливість задіювати мовний синтез, самостійно будувати висловлювання;
- 4) принцип першочергового оволодіння домінантними одиницями мови, тобто вивчення найбільш частотної лексики;
- 5) паралельне опанування лексичного матеріалу у взаємозв'язку з граматичною системою мови;
- 6) першочергове розглядання дієслова, як організатора речення;
- 7) використовується велика кількість вправ.

Перший принцип, на нашу думку, визиває сумління, він достатньо суперечливий. Більшість практиків вважає за доцільне, навпаки, абстрагування від рідної мови, іноді порівняння. Другий принцип – базовий в класичній методиці викладання. Інші принципи теж ні нові.

Позитивно те, що автори цього підходу зовсім не претендують на нові принципи, а синтезують їх в окрему систему, призначення якої сприяти формуванню іншомовної компетентності. Будь-яка авторська методика представляє, перш за все, систему специфічно підібраних прийомів.

Пропонуємо переглянути низьку популярних методик викладання іноземної мови.

Класична методика – вивчення нової лексики та синтаксичних конструкцій, правил, читання та переклад текстів, письмові завдання з граматики та лексики, аудіювання тексту. Недолік – практично не наділялось часу на реалізацію вивченого, тобто на розвиток розмовних навичок.

Комунікативна методика – опір на розвиток розмовних навичок. Недолік – непорозуміння граматичних особливостей, багата кількість помилок у синтаксичних конструкціях.

Проектна методика – використовується раніше вивчений матеріал на практиці. Може використовуватися як додаткова для актуалізації раніше одержаних знань.

Тренінгова методика – надається теорія і відразу відпрацьовується на практиці.

Інтенсивна методика – надається велика кількість матеріалу за короткий строк. Не завжди досягає бажаного засвоєння наданого.

Пряма методика – безперекладна методика повного абстрагування від рідної мови. Продуктивно діє тільки у іншомовному середовищі.

Тобто, будь яка методика, незалежно від методів та прийомів, має системний підхід як інструмент для вивчення іноземної мови. Теоретичні постулати залишаються однаковими, а принципи вар'їрують залежно від мети навчання, аудиторії та кількості годин, призначених на даний курс.

В процесі вивчення іноземної мови передбачається використання таких інноваційних технологій як бінарне заняття, проект, дистанційне навчання, навчання у співпраці, різноманітне навчання. В даний час в епоху глобалізації та всесвітньої інформатизації, Україна намагається не відставати від всього світу, що, безумовно, накладає відбиток і на викладання іноземних мов. Соціально-економічні зміни в Україні та світовий інформаційний вибух вимагають переглянути традиційні системи, методи та технології викладання іноземних мов. Освіта як складова частина культури, безумовно, в значній мірі відчуває на собі глобальний процес інформатизації і на сьогодні доцільно говорити не просто про виховну роль іноземної мови, а про медіа виховання студентів вищих навчальних закладів. В новій освітній парадигмі студент виступає активним суб'єктом пізнавальної діяльності, який за допомогою нових форм організації навчального процесу, залучається у діалог з викладачем. «Студент сьогодні – це активна, творча особистість, яка повинна не тільки володіти певним обсягом знань, але й вміти використовувати для цього різноманітні джерела, в тому числі й медіа джерела, і постійно розвиватися: шукати та знаходити необхідну для навчального процесу інформацію» [11, с. 125].

В даний момент зберігається потреба у подальшій розробці питання впровадження у навчальний процес сучасних інтернет-технологій, особливо у сфері вищої професійної освіти. Виникає потреба в організації спеціальної роботи з інформацією. Сьогодні існує велика кількість інтернет-ресурсів, де є

матеріал для потенційного використання у навчальних цілях. Однією з сучасних технологій, які дозволяють спеціально організовувати пізнавальну діяльність студентів в умовах безперервно зростаючої кількості інформації та появи доступних навчальних інтернет-ресурсів є **технологія веб-квестів**. Розроблений у 1995 році Берни Доджем, професором освітніх технологій Університету Сан-Дієго (США), веб-квест є таким методом навчання, використовуючи який студенти різних рівнів приймають участь у виконанні певного завдання, в якому застосовуються заздалегідь підготовлені для цього Інтернет-ресурси [12]. Існує ряд інших визначень веб-квесту, наприклад: 1) веб-квест – це інструмент, який використовується для роботи з певним змістом та який сприяє розвитку дослідницьких умінь студентів за допомогою глобальної мережі Інтернет [13]; 2) веб-квест – это «веб-проект, в котором часть или вся информация, с которой работают учащиеся, находится на различных веб-сайтах» [3, с. 93]; 3) веб-квест – це «вид інформаційних, проблемно-орієнтованих завдань індивідуального чи групового навчання, які спрямовані на формування та розвиток навичок самостійної, пошукової та дослідницької діяльності студентів в процесі засвоєння, дослідження, обробки та презентації мовного навчального матеріалу» [2, с. 73]. Згідно з методикою Б. Доджа, структура веб-квеста повинна бути представлена таким чином: – вступ – опис головних ролей учасників чи сценарій квесту, попередній план роботи, огляд всього квесту; – завдання – формулювання проблемної задачі, форми подання кінцевого результату; – ресурси – перелік інформаційних джерел; – план роботи – опис процедури роботи, які необхідно виконати кожному учаснику веб-квесту при самостійному виконанні завдання (етапи); – оцінка – опис критеріїв та параметрів оцінки веб-квесту; – висновки – розділ, где підсумовується досвід, який буде отримано учасниками при виконанні роботи над квестом. У трактовці Є.І. Багузиної, веб-квест постає як «інформаційно-віртуальний дидактичний простір для застосування різноманітних методик та технологій навчання, перш за все, конструктивного проблемно-пошукового характеру, які можна залучили в курс навчання стосовно конкретних цілей» [1, с. 81]. Веб-

квест – це спеціально організований дослідницький проект, заснований на ідеях проблемно-проектного та дослідницького навчання, що інтегрує певну низку форм, методів та прийомів, які сприяють розвитку інформаційно-аналітичних вмінь, та здійснюється переважно за допомогою інтернет-ресурсів. Найбільш ефективними формами захисту квест-проекту з іноземної мови вважаємо вербальний виступ з ілюстративним матеріалом на основі презентації Power Point чи створення тематичного веб-сайту. В архітектурі WebQuest використовується принцип Універсального Дизайну Навчання (Universal Design for Learning), який спрямовано на організацію навчального процесу таким чином, щоб він підходив для всіх студентів з різним рівнем володіння мовою. Веб-квест технологія має великий освітній потенціал через декілька причин: являє собою модель, яку побудовано відповідно з «педагогікою пост-метода». Подана модель інтегрує різноманітні підходи, технології, методи та прийоми навчання: проблемно-проектне навчання, контекстне навчання, комунікативний підхід, активні методи навчання, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ); – передбачає використання групової форми роботи, сприяючи розвитку комунікативних вмінь та навичок співпраці; – може бути використано в міждисциплінарному контексті, тобто використовуватися для міжпредметних зв'язків в навчальному процесі; – сприяє розвитку критичного мислення; – підвищує мотивацію студентів. М. Лузон, яка досліджувала використання веб-квестів як засіб навчання англійській мові студентів немовних спеціальностей, стверджує, що використання веб-квест технології розширює можливості використання лінгвістичних знань та навичок [9]. Це сприяє ефективній комунікації в професійній сфері, готує студентів до автономного навчання, допомагає навчити студентів засобам обробки смислових конструкцій, щоб вони могли розуміти та створювати все розмаїття існуючих на теперішній час текстів, включаючи електронні. Веб-квести відповідають всім особливостям навчання іноземній мові у вищому навчальному закладі нефілологічного профілю, тому що підвищують практичну спрямованість занять, допомагають

подолати дефіцит часу, який дається на аудиторні заняття, сприяє оволодінню мовою для отримання професійно необхідної інформації.

Великий інтерес являє собою і **технологія бінарних занять**. Техніка бінарного заняття полягає в тому, що в одному проекті поєднуються різні дисципліни. Наприклад, для розкриття теми «Адміністративні правопорушення у країнах Європи» потрібні знання з різних наук: юриспруденції, права, країнознавства, історії, економіки, іноземної мови. Відтворення реальної ситуації дозволяє студентам не тільки використовувати знання з різних галузей наук, але й потренуватися в практичних діях, отримати навички взаємодії.

На міждисциплінарності та синергетичному підході заснована така освітня технологія як **проект**. Автором методу проекту вважається Вільям Кілпатрік, викладач педагогічного коледжу із Нью-Йорка. Сьогодні у практиці навчання студентів різним дисциплінам широко використовується метод проектів, який передбачає спирання на творчість студентів, залучення їх до дослідницької діяльності, організацію навчання у співпраці. Групова робота над проектами дозволяє отримати навички спільної праці в колективі, аргументувати свій вибір, тобто проявити своє «я», оцінити себе як особистість та побачити свої дії очима інших. Таким чином, одним з головних завдань проектної діяльності є розвиток у студентів рефлексивних вмінь. В загальному значенні рефлексія – це самоспостереження, самопізнання [14]. Проектну діяльність визначають, як пошукову та дослідницьку діяльність, яка передбачає не просто досягнення того чи іншого результату, що оформлено у вигляді конкретного практичного виходу, але й організацію процесу досягнення цього результату. Метод проектів може стати одним з найефективніших засобів формування та розвитку особистості студента, що вміє орієнтуватися у величезному потоці інформації, здатний приймати нестандартні рішення, розкрити свій інтелектуальний, духовний та творчий потенціал, підвищити мотивацію до навчально-пізнавальної діяльності [10].

В процесі організації педагогічного супроводження студентів при вивченні предмета «Іноземна мова» проектна діяльність може відбуватися

також у формі «кейсового» методу. **Кейс-технології** (навчання на прикладі конкретних випадків) традиційно застосовуються у навчанні, коли студентам пропонуються конкретні ситуації з практики. Викладачі, які користуються кейсовим методом, по-різному розуміють його сутність і він трактується як: інноваційна технологія в методологічному контексті; складна система, в яку інтегровані інші методи пізнання; форма організації самостійної роботи студентів; проект; метод організації навчального матеріалу (наприклад, іншомовному говорінню); вид групової роботи; средство обучения профессионально-ориентированному общению на иностранном языке. Методисти та викладачі визначають в структурі кейсу певні компоненти. Так, А.Є. Ніязова вважає, що кожний кейс містить вправи, які забезпечують активацію чотирьох компонентів, що виділяються при навчанні іншомовному говорінню: мотиваційного, процесуального, результативного та рефлексивного [7]. Вправи можна поділити на три групи: 1) спрямовані на забезпечення студентів навчально-мовленнєвою ситуацією, темою, проблемою; 2) спрямовані на підготовку дискусій, проектів, брейнстормінгів; 3) контрольного характеру.

Ще одним високоефективним новітнім методом навчання виступає **використання учбового «портфелю»** в процесі навчання у вищому навчальному закладі, бо він є засобом підвищення рівня самостійності студентів у навчальній діяльності та їх професійно-особистісного розвитку [4]. Під час його складання відбувається поетапна документована фіксація досягнень студента. Студенту надається можливість проявити не тільки свої мовні навички, але й навички спілкування та саморефлексії. Під час навчання акцент робиться як на навчальному процесі, так і на результаті роботи; необхідна висока творча та пізнавальна активність студента: він вчиться презентувати результат своєї роботи; студент виконує нову роль по відношенню до себе та до партнерів по навчанню – роль вчителя, що оцінює; підвищується мотивація навчання, бо студент відчуває себе реальним учасником навчального процесу.

До інноваційних форм самостійної роботи студентів також відносять **систему електронного навчання, e-Learning** на основі віртуальної навчальної платформи Moodle (повна назва – Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment). Електронна платформа Moodle є сучасною інформаційною та комунікаційною технологією, яка зараз активно використовується при навчанні іноземним мовам. Цю платформу можна використовувати як на аудиторних, так і на позааудиторних заняттях. Ця система дозволяє об'єднати навчальний процес та самостійну роботу студентів в єдине ціле. При розробці та проведенні занять в системі Moodle викладач використовує набір елементів курсу, до якого входять глосарій, ресурс, завдання, форум, wiki, урок, тест, тощо. Для досягнення цілей та задач конкретних занять викладач може застосовувати різні елементи курсу, поєднуючи їх [5, с. 164]. На платформі Moodle, наприклад, можна розробити два електронних курси. Зміст цих курсів буде відповідати матеріалу, який пройшли на заняттях. Один з електронних курсів передбачає самостійне повторення студентами матеріалу, що пройдено. Завдання в цьому курсі будуються таким чином: пропонується ознайомитися з текстом за темою, виконати завдання до цього тексту, скласти презентацію на тему, написати есе. Крім лексичного матеріалу, студенти можуть працювати і над граматичними завданнями. Особливість даного курсу є можливість спілкування між студентами та викладачем. Студенти мають можливість читати есе та продивлятися презентації один одного, а також складати коментарії за виконаною роботою та оцінювати свої роботи. Другий електронний курс призначений для виконання лабораторних робіт за пройденим матеріалом в кінці кожної теми. Викладач має можливість контролювати процес виконання завдань за цими курсами: продивлятися кількість відвідувань студентами цих курсів та тривалість виконання самих завдань, а також якість виконання завдань. Поєднання навчального процесу та самостійної роботи студентів в комплексі дає суттєві результати в опануванні іноземної мови. В першому випадку в процесі навчання домінуючу роль відіграє викладач, в другому - більша частка відповідальності переноситься

вже на самого студента. Хоча і в другому випадку робота студента проходить під контролем викладача.

Висновки. Сучасний стан викладання іноземних мов можна охарактеризувати як стан боротьби між традиційними методами та інноваціями. Без сумніву, превалювання одного типу викладання призведе до крайності. Якщо традиції превалюють над новими тенденціями, тоді відбувається стагнація, застій у науці та практиці, але якщо в гонитві за інноваціями ми будемо забувати традиції, то науці буде нема на що спиратися [6]. Потрібне оптимальне співвідношення традицій та інновацій, комплексне поєднання різноманітних технологій та методів викладання іноземної мови і для цього виникає необхідність використання комплексного підходу.

Комплексний підхід у викладанні іноземної мови може бути представлено таким чином: 1. Саме навчальний процес (викладач навчає студентів); 2. Самостійна робота студентів (студент працює самостійно викладач контролює); 3. Творча (позааудиторна) робота студентів (сумісна робота викладача та студентів). Велику та головну роль в процесі навчання відіграє викладач. Він виступає зв'язуючою ланкою між дисципліною, що викладається, та студентами. Але в наш час це не є його головним завданням. Недостатньо просто передати знання з підручника студентові, необхідно зацікавити студента не тільки в отриманні цих знань, але й в їх засвоєнні та подальшому використанні на практиці. Перед викладачем постають як мінімум дві проблеми: по-перше, у студентів може бути низький рівень володіння іноземною мовою, і через те виникає небажання вивчати її. По-друге, студенти не бажають вивчати іноземну мову, вважаючи її не основною профільною дисципліною. Отже, першочерговою метою є не навчання дисципліні, а залучення у самий процес навчання. Студенти повинні бути зацікавлені та мотивовані на вивчення іноземної мови. Мотивація грає значну роль і дуже впливає на результат. Вона може бути як внутрішньою, так і зовнішньою. Цілком природно, що у студентів превалює зовнішня мотивація: здати залік або екзамен, отримати диплом тощо. Але найважливішим у вивченні іноземної

мови є розвиток внутрішньої мотивації. Для цього студенти повинні точно знати, з якою метою вони вивчають мову, де і коли вони зможуть застосувати її на практиці. Виходячи з цього, можна зробити такий висновок: викладач був і залишається основною ланкою в навчальному процесі і на його плечах зараз подвійне навантаження – зацікавити, залучити до процесу і зрештою – навчити володіти іноземною мовою, а для цього, в свою чергу, потрібні такі технології, які були б ефективними та готували би студентів до майбутньої професійної діяльності.

References:

1. Багузина Е.И. Веб-квест технология как дидактическое средство формирования иноязычной коммуникативной компетенции (на примере студентов неязыкового вуза): дис. ... канд. пед. наук. М., 2011. – С. 81.
2. Волкова О.В. Подготовка будущего специалиста к межкультурной-коммуникации с использованием технологии веб-квестов: дис. ... канд. пед.наук. Белгород, 2010. – С. 73.
3. Воробьев Г.А. Веб-квест технологии в обучении социокультурной компетенции (английский язык, лингвистический вуз): дис. ... канд. пед. наук. Пятигорск, 2004. – С. 52.
4. Европейский языковой портфель. [Электронный ресурс]: <http://methods.ucoz.ru/publ/12-1-0-29>
5. Краевский В.В. Науки об образовании и наука об образовании (методологические проблемы современной педагогики) // Вопросы философии. 2009. №3. – С. 77-83.
6. Морозов В. Філософія впровадження інновацій у педагогічний процес // Вісник Інституту розвитку дитини. Сер.: Філософія, педагогіка, психологія, 2014. – Вип. 33. – С. 37-43.
7. Ниязова А.Е. «Кейсовый метод» в обучении иноязычному говорению учащихся седьмых-восьмых классов // Методики обучения иностранным языкам в средней школе. СПб.: КАРО, 2006. – С. 109-150.

8. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. М., 2009. – 272 с.
9. Тамразова И.Г. Делокутивность как проявление метаязыковой рефлексии в русском и французском языках // Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук. 2014. № 12-1. – С. 314-317.
10. Тамразова И.Г., Циленко Л.П. Проектная деятельность как один из методов обучения иностранному языку // Теоретические и методологические проблемы современного образования. Москва, 2016.
11. Титова С.В. Информационно-коммуникационные технологии в гуманитарном образовании: теория и практика. М. 2009. – 240 с.
12. Dodge B. Some Thoughts About Web Quests. [Электронный ресурс]: http://webquest.sdsu.edu/about_webquests.html
13. Erben T., Ban R., Castaneda M. Teaching English Language Learners through Technology. Routledge, New York. 2009. – P.138.
14. Luzon M.J. Internet content-based activities for ESP. [Электронный ресурс]: <http://exchanges.state.gov/englishteaching/forum/archives/docs/02-40-3-g.pdf>